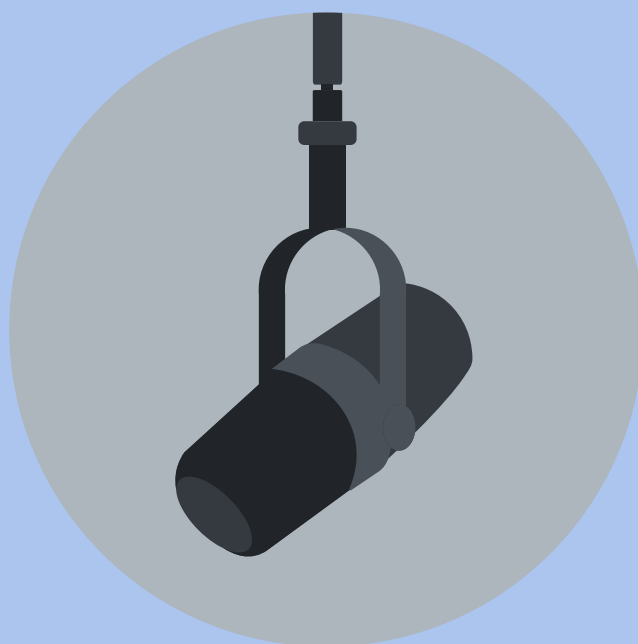

PODCAST: PLANOWANIE PROJEKTÓW I WYZNACZANIE CELÓW

Dofinansowane przez
Unię Europejską

GREEN
INDUSTRY
FOUNDATION

FERI

Planowanie projektu powinno być poprzedzone analizą sytuacji. Wiadomo, że projekt nie istnieje w próżni. Jest sformułowany, aby zareagować na negatywną sytuację lub stan.

Etap identyfikacji i zrozumienia istniejącej negatywnej sytuacji, na którą należy zareagować poprzez interwencję, nazywany jest analizą sytuacji. Na tym etapie należy zrozumieć dominującą sytuację i zidentyfikować jej przyczynę. Analiza sytuacji jest przydatna na późniejszych etapach, gdy określa się strategię, a następnie konkretne działania ukierunkowane na te przyczyny. Dobra analiza sytuacji służy jako punkt wyjścia do projektu, rzucając światło na to, co należy zrobić, aby zaradzić negatywnym warunkom w każdym kontekście.

Następnie przeprowadzana jest analiza luk. Projekt zawsze dąży do osiągnięcia zamierzonego celu. Do czasu zakończenia projekt zakłada osiągnięcie zamierzonej lub pożądanej sytuacji, w przeciwieństwie do sytuacji, od której się rozpoczął. Projekt ma na celu wypełnienie „luki” istniejącej pomiędzy sytuacją obecną a sytuacją pożądaną. W związku z tym przeprowadza się analizę luk w celu zidentyfikowania luki pomiędzy sytuacją obecną a sytuacją pożądaną.

Teraz przychodzi czas na właściwe zaplanowanie projektu. Na etapie planowania projektu definiowane są cele, formułowane są strategie osiągnięcia tego celu, identyfikowane są działania, ustalane są cele oparte na harmonogramie i przydzielane są zasoby do projektu. W ramach planowania projektu przygotowywany jest również szczegółowy plan wdrożenia zawierający harmonogram działań i harmonogram kluczowych etapów. Na tym etapie opracowywany jest również plan monitorowania projektu aby ocenić jego osiągnięcia.

Omawiając bardziej precyzyjnie fazę planowania projektu, pierwszym krokiem jest określenie zadania projektu, które powinno być konkretne i realistyczne. Drugim krokiem jest identyfikacja działań, które są podejmowane w ramach projektu, aby osiągnąć zamierzone zadanie. Następnie następuje rozdysponowanie zasobów projektu, przede wszystkim w postaci środków finansowych dostępnych na realizację projektu. Pieniądze są wykorzystywane np. na rekrutację zasobów ludzkich (personelu projektu) w oparciu o określone role i obowiązki. Zakupione są również zasoby fizyczne i infrastrukturalne, takie jak biuro, sprzęt itp., niezbędne do realizacji projektu.

Jednym z najważniejszych i podstawowych kroków w planowaniu projektu jest określenie jego celu i zadań. Wiele osób często myli się i używa tych terminów zamiennie, nie zdając sobie sprawy, że są to dwa różne, choć powiązane ze sobą pojęcia. Źle zdefiniowane cele i zadania powodują niejednoznaczność w planowaniu i realizacji projektu. Dlatego ważne jest, aby każdy projekt jasno określił swój cel oraz zadania oraz upewnił się, że całe planowanie i realizacja projektu są ukierunkowane na ich osiągnięcie.

Zadaniem projektu jest konkretny stan, który projekt ma osiągnąć i który sam w sobie jest zadaniem. Zadanie wywodzi się z celu, ma tę samą intencję co cel, ale jest bardziej konkretne, wymierne i weryfikowalne niż cel. Na przykład, jeśli głównym problemem w konkretnym mieście jest „wysoki wskaźnik zanieczyszczenia powietrza”, wówczas odpowiadającym mu zadaniem byłoby „zmniejszenie wskaźnika zanieczyszczenia powietrza z 35% do zera w ciągu pięciu lat”.

Kryteria SMART są szeroko stosowane do oceny zadań projektu. **Zadanie określa się mianem SMART, jeżeli spełnia następujące kryteria**

- Konkretny
- Mierzalny
- Osiągalny
- Istotny
- Ograniczony w czasie

Stosując kryteria SMART do zbadania zadania polegającego na „zmniejszeniu wskaźnika zanieczyszczenia powietrza z 35 procent do zera procent w okresie pięciu lat”:

- **Konkretny:** Mówi się, że zadanie jest konkretne, ponieważ konkretnie dotyczy problemu zanieczyszczenia powietrza.
- **Mierzalny:** Można śmiało stwierdzić, że to zadanie jest mierzalne za pomocą „wskaźnika zanieczyszczenia powietrza”.
- **Osiągalny:** ocena, czy zadanie polegające na obniżeniu wskaźnika zanieczyszczenia powietrza z obecnych 35 procent do zera w przypadku miasta liczącego 50 tys osób jest możliwe do osiągnięcia, czy też nie wzięto pod uwagę dostępności zasobów, dostępnego czasu i innych istotnych czynników.
- **Istotny:** ustalając zadanie, zespół projektowy i inni eksperci analizują, czy projekt Twoje zadanie jest dla ważne i że jest zgodne z celem inicjatywy.
- **Określony w czasie:** należy upewnić się, że projekt ma określone ramy czasowe. W przypadku obecnego przykładu oczekuje się, że projekt osiągnie swój cel w ciągu pięciu lat.

Jeżeli zadanie projektu spełnia wszystkie pięć kryteriów w ramach SMART, uznaje się go za dobre zadanie.

Kolejnym pytaniem, które można rozważyć, jest to, czy projekt powinien mieć jedno zadanie, czy wiele zadań? Zadanie z definicji ma być precyzyjne, konkretne i określone. Projekt powinien zatem mieć po prostu jedno zadanie. W języku potocznym często używany jest termin „zadania projektu”. Termin ten jest jednak niepoprawny i jego użycie jest sprzeczne z duchem „podejścia projektowego”. Projekt zasadniczo polega na podziale dużego problemu na mniejsze części składowe, tak aby każdy problem był rozwiązywany pojedynczo w ramach jednego projektu. Nie chodzi o to, aby rozwiązać wszystkie problemy na raz, próbując znaleźć ogólne rozwiązanie dla różnych aspektów problemu. Projekt, który ma więcej niż jedno zadanie, prawdopodobnie straci ostrość, podczas gdy zadanie to stanie się otwarte na niejednoznaczność i subiektywność. Dlatego dobrze zaprojektowany projekt powinien mieć jeden jasno wyartykułowany zadanie.

Zaplanowane działania muszą prowadzić do osiągnięcia zadania projektu. Zadanie ma także wyższy wymiar, wykraczający poza samo zadanie projektu. Tym wyższym wymiarem jest cel, do realizacji którego projekt ma się przyczynić. Każdy projekt poprzez osiągnięcie danego zadania przyczynia się do osiągnięcia większego celu. Można zatem słusznie powiedzieć, że projekt wprawdzie „osiąga” swój cel, ale „przyczynia się” do jego osiągnięcia. Innymi słowy, celem jest zmianą na poziomie makro, do której projekt przyczynia się na poziomie mikro.

Tym samym zadanie naszego przykładowego projektu, jakim jest „zmniejszenie wskaźnika zanieczyszczenia powietrza z 35% do zera w ciągu pięciu lat”, jednocześnie przyczynia się do osiągnięcia wyższego celu, jakim jest „poprawa jakości środowiska naturalnego w mieście powiatowym”.

Innym aktualnym przykładem może być projekt, którego zadaniem jest przyczynienie się do osiągnięcia celu, jakim jest poprawa jakości środowiska naturalnego. Zasadzenie większej ilości drzew, założenie większej ilości paneli fotowoltaicznych, większe wykorzystanie rowerów w komunikacji miejskiej przez mieszkańców, wspólne zbieranie śmieci itp. to tylko niektóre z zadań projektu, które przyczyniłyby się do wyżej wymieniony większy cel. Zatem cel to zamierzona zmiana, do której dążymy; ma szeroki zakres i wszechobejmującą wizję. W ten sposób wiele projektów może się do nich odwoływać i wносить swój wkład zmierzają do jednego celu, jednocześnie osiągając swoje odpowiednie zadania. Dlatego też niezwykle ważne jest jasne określenie celu i zadań, aby zapewnić przejrzystość planowania i realizacji projektu.

